

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni „függetlenség” párt közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötvenéves példányokért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint általában több
számban hirtetések, alku szerint a
legelőbb árért.
Bélyegdíj: minden bejelentésért külön
80 kr.
„Nyitólát”-on megjelenő közlemény
minden példány 15 kr.
Nér- vagy bérmentellenes behirdetés
készenléte nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyanintén kérésre a tők nem adnak
visza.

Hirdetési árak:

Melyben és postán küldve
Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „. Egyszeri szám — „.
Előfizetési pénz minden közlemény:
fő-piac, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendő.
Előfizethet helyben:
TELEGDI K. LAJOS és társ. CSATHY
KAROLY könyvkereskedésben a szer-
kesztőségüél. Együtt a postai-
talok útján.

Debreczen, jan. 22.

Gyönyörű színben vagyunk bemutatva a külföld előtt. Pedig hogy szeretnénk dicsekedni azzal, hogy mi loyális és mindenek felett loyális nemzet vagyunk; hogy az ősi erényt, a becsületet és őszinteséget megőriztük még akkor is, midőn az osztrák telhetetlenség mindenünkől kivetkőztetett, lehurta a rajtnak valót is. Egy volt a mit nem tudott fölünk elvenni: a becsület, Birkatürellem voltunk, tetehet velünk mindent, de elajlasítani nem tudott. Pedig minden törekvésének célpontja ez volt. Tudta, hogy a mely nemzet elveszti önbecsületét, elajlasodik, s ha elajlasodik, szabad prédája lesz az bármely szemetén szedett ellentétnek.

Most már dicsekedhetünk. A külföld tudja, hogy az a szenvedett becsületesség csak addig tart, míg nincs egy zsebredugni való koncz. A mesebeli agg szűz szépen betanított kedvenc macskáit, hogy azok vele együtt, egy asztalnál ettek, s erősen állította, hogy azok macskatermeszteteket egészen levetkőzték; míg egyszer valaki, midőn az ebéd javában állott, egy egerec bocsátott az asztalra. Nosza! oda lett minden tudomány. A sok macska tört, rontott, borogatót, s észereztet rohan az egér után, megfélekedve az oly nehezen betanult móréről.

Ilyenformán jártunk a mi híres tisztakezűségünkkel. A nemzet vagyonát tartalmazó nagy tál körül ágaskodó macskák — míg a felügyelő szigorú példát mutatót, szépen respektálták a becsületet; de midőn a fejelem lazult, midőn a felügyelő megfélekedve kötelesegeiről, szabadkezett engedett, nosza rajta, ki mit dughatott zacbré! megindult az érdeklajlászat, a régi jelszó: „mindent a hazáért” bemázolotott s helyette a modern civilizáció jelszava állított fel: a r a m s e g i t s ! n e k e d i s l o p o k !

Idestova ezer éve lesz, mióta hazánk fennáll, hanem ezen ezer év történetében szegyeteljesebb lapok nem lehetnek, mint azok, melyekre a Tisza Kálmán uralkodása lesz feljegyezve; ő minden áron uralkodik s ha nem egyébrt, hát csak azért, hogy megmutassa ennek a „bánykolódó népnek”, miszerint ő tud parancsolni, a nép pedig engedelmeskedjék, különben kész halomra lövni. — Mintha csak onnan Budavár ormairól menydörögne le: én vagyok az ur, erős bosszuálló isten!

No bizony meg is látszik rajtunk a keze szennye. Beteljesedett az a régi példabeszéd, hogy: egy csapás nem jár magában, mert az évenként megújuló elemi csapásokhoz az ő kormányzata is járult.

Az angol nemzeti muzeumban egy papirusz tekercs őrzetik, mely a Krisztus születése előtti 1400-ik évben Egyiptomban uralkodott II. Ramszesz király korából való, s melyet Amenemhat királyi kincstárnok Pentaur költőnek írott, rajzoltan az akkori földmives sorsát, s így szól: „hát te sohasem gondoltál a földmives sorsára, a ki a földet műveli. Még mielőtt a gabonát learathatná, a férgék pusztítják el termése egy részét, aztán jön a nagyszámu egér, ürge, tücsök s a verebek, melyek a kévéket pusztítják. Ha nem siet a betakarítással, a tolvajok lopják el gabonáját... lova elhull a fáradságtól, midőn az ekét húzza. Aztán jön az adószedő, s azt mondja neki, add nekem gabonádat s aztán hajtják robotra, kifosztják mindenéből.”

Epen azt a korszakot produkálta most Magyarországon Tisza Kálmán. A mit az elemi csapások meghagynak, azt elveszi az adószedő s a szegény földmives sorsa az elpusztulás. Az elpusztítás előkészítés az elszegényedésre, elajlasításra, hogy aztán kevesebb nehézséggel találjon az osztrák sógoroknak azon titkon régen ápoltt terve, miszerint államiaguk végképen megsemmisíttessék.

A külföld lapjai azzal vannak tele, hogy Magyarországon kétféle tolvajok vannak! nagyok és kicsinyek. A kicsinyek egy pár tyuklopásért több évi börtönrre ítéltetnek; a nagyok kedvtelve nézik, hogy az aprókat miképen fogdosák össze.

Az országgyűlés mai napon ült össze. Vajon lesz-e bátorsága a nagy agurnak, hogy az utóbbi események pártjára keljen? Lesz-e bátorsága felemelt fővel lépni át azon küszöböt, melyet a „becsületes emberek” társaságának sok tagja vele együtt tapos?

Bizonyára lesz. Hiszen a gr. Zichy féle ügyben is kész volt sikra kelni, pedig ott a „legfelsőbb” vélemény is az volt a mi az ország népé.

Ha van abban az országgyűlésben a nemzeti becsület iránt fogékonyság, egyhangulag fogja követelni, hogy a bünök gazdálkodásnak valahára vége szakadjon, hogy a nagy tolvajok is oda kerüljenek, a hova a kicsiket szokták tenni, s hogy ott azokban a magas hivatalokban ne arra készítsenek terveket,

hogy miképp lehessen a nép zairján könnyen meggazdagodni, hanem arra, hogy miképpen lehessen e kirabolt népet az inséges éhhaláltól megmenteni!

A baj chronikus levén, azon már csak erős kurával lehet segíteni, ez erős kura pedig az lenne: kivágni a nemzet testéből azon fekélyeket, melyek az egész nemzetmérgezők, és kérdelhetlennek kell lenni mindenki iránt, kik a bajt megteremtették, s elősegítették, legyen az miniszter, gróf, bíró, képviselő, vagy bárki, csak így lehet hazánk megingatót erkölcsi hitelét visszaszerezni, úgy magunk, mint a külföld előtt.

Feszül a hur. A porta és osztrák-magyar kormány közt feszült viszony uralkodik. Ezen távirati jelentés szerint a porta szándékában áll, a hatalmakhoz körirotot intézni, melyben Haymerle bárónak Bosznia és a Hercegovina okkupációjáról adott nyilatkozatát megvilágítja. A porta ki akarja jelenteni hogy az az okkupáció tartalmaz, illetőleg az osztrák-magyar külügyi miniszter nézeteit semmi szin alatt nem oszthatja.

Tisza marad. Az utóbbi napokban felmerült a hír, hogy Tisza le akar közzönni. E hírek ellenében most azt jelentik, hogy a zavargások még megerősítették állását; különben is szándéka maradni, — míg csak egy szavazattöbbsége lesz.

A szavazó gép.

Debreczen, jan. 22.

(S.) Az országgyűlést összehívták. Valóban ideje is volt, mert már kezdtük elfeledni az „alkotmányosságunk” ezen tanujelét az utóbbi napok alatt, midőn a szurony lett az ur, s a földet polgárral öntözötték a gránicsár hóieskedés könngrázi vitézi.

Az országgyűlés tehát össze van hívva. Megkezdendő nagy munkáját.

Mi lesz ez a nagy munka? Talán a parlament megakar, meg fog felelni ezen új ülésszakban a fenséges forgalomnak, melyet neve képvisel? orosolja-e a bajt? megörja, véd-szárnyai alá veszi-e a megsérteit népjogot? elbírája-e a kormány tetteit, nem politikai, hanem társadalmi szempontból, mely ellen elkövetettek azok? szakítani fog-e irány-eszméjével, a személy imádással, melynek vakonkövetésével oly borzasztóan sikerült neki aszibaszó szert keverni a parlamentaris életbe, s előlni az érdeklődést a közügyek iránt az embereken? ...

Dehogy! Magyarországon, hol az országgyűlés összehívása manulak-toborzást, a szavazó gép összerakását jelenti, hol a hon „atyái” többségének kabalében egy borzasztó furia megölte a meggyőződést, és a nemzeti

eszmék egy idegen hatalom érdekében harcoló tömeg sorai közt nem pártfogókat, hanem keresztre feszítve találunk már évek óta, családok ábráid még csak rá gondolni is, hogy az orroslásra váró kérdések halmaza egy oldatnak meg, a hogy magyar szempontból, megoldatnia kellene.

Valahányszor elnapolás után újra összehívják ezt a testületet, önként előtörbe lép a kérdés: miért is komédiának már összehívásával Belsőből?

A Tisza-kormány országgyűlési többségből, — melylyel a határozatok, törvények hoznak, — úgy sincs a magyar nemzetnek semmi haszna; legfeljebb a telter több vele: a mameluk had „igen” trésoeléseért feláldozni évenként százezeret, s hozzá a gyalázat, hogy a „bécsi körök” central-parlamente irányuló törekvéseit, az osztrák célok fundamentumának követi saját „magyar” országgyűlésünk rakja le.

E munkát folytatása kezdődik most ismét. A kormány beszéde, hogy hivesel reformok életbevitelét iránt akar tanácskozni az új ülészakban, csak áltatás.

A mely kormány új reformokat akarna létesíteni, annak nem lett volna szabad a községű kötelékét újabb tíz évre megszorítani, a külpolitikai helyzet kedvező felhasználási alkalmának elszalasztása helyett Bosznia költésége s veszedelme tűzfészket az ország nyakába vetni, s mindenféle osztrák adósságok, kiegyezés, s vállalatok borsos költségeinek fedezhetése céljából az adócímek kiterátát a magyar nemzet rovására teljesen kimeríteni. A mely kormány ezen tények után még reformokról beszél, az vagy nem tudja mit cselekszik, vagy az áltatás azon nemét gyakorolja, melynek magyar nevét nem akarjuk kiírni ...

Ilyen viszonyok közt, midőn az uralkodó kormányának Belsőből parancsolnak, s midőn a kormány többsége annak egyetlen egy ténye ellenében sem meri hangoztatni a tiltakozás szavát, az országgyűlés új ciklusának megnyitójától semmi üdvöset sem várhatunk.

Formaság az egész. A végeredmény, hogy az osztrák körök alkotmányoz utat viszik ki céljeljüket a szabadszű többség uralma alatt.

A mai „alkotmányos” élet csak abban különbözik a zivataros évek nyílt abszolutizmusától, hogy a k o r o l t m a g y a r o r s z á g, mely védte jogait, ma pedig nincs ...

A fővárosból.

+ Verhovay Gyula állapota — habár lassan, — de folytat javul. Betegségének 9-ik napján, a krízis beállta idején, sem fordult rosszabbra egészsége. Most már segítség nélkül képes enni is.

+ „Függetlenség” ké: cikke ellen az államgyűzség sajtóport indított. A cik-

kek a január 15-diki számban jelentek meg és ezimeket viselik: „Ostromállapot.” „A tüntetésről.” Mint a „Függetlenség” jelenti, a sajtóper Herman Ottó, Tóth Béla s Inezedy László ellen irányul.

+ A magyarországi munkáspárt és a nem választók pártja, vasárnap együttes ülést tartanak a két párt egyggyé alakulása céljából. Kupa Árpád ugyan az önművelődési kör megalakítása tárgyában fog felszólalni.

A társalgási önképzőkör.

Debreczen, január 22.

E lapok tegnapi hírvorata többi közt azt mondja, hogy városunk előkelő körében egy eszme kering: társalgási önképzőkör létesítése, melynek célja különösen az volna, hogy fiatalabb leányaink kölesznos érintkezés, felolvasások stb. által a szűkeleges szellemi műveltséget elsajátítsák.

Nem tudom, minő körökben, kik között kering ez eszme; de, hogy ennek megtestesítése nagyon időszert s fölötté szükséges: azt mindnyájan éreztük és tudjuk.

Nem győznék arról lépten-nyomon eleget beszélni, milyen kevés értékkel bírnak mai leányaink. Hiúság, könyvelmő gondokodásod, úres társalgás, áll valami műveltség kisérőket öntudatraébredésüktől a beláthatanságig... Még az iskolák padjaiban ülnek s már eg fejüket ezzel foglalják el: milyen kirívott cipőt vagy szűk ruhát is vegyenek fel delután s melyik fuvall is szerelmeskedjenek?

S ha elhagyják iskoláikat, hol mindent tanulnak, csak azt nem, mi is egy bölgy hitartása? — bál, sétá, színház, korcsolya az egyedüli időöltésük. Az, hogy vajjon otthon hogyan is kell a jó levest készíteni, a szakácsné dolga; arról, hogy is kellene egy olcsóbb, de mindezzáltal izléses ruhát megvarni, gondolkodni a varródnő; s azon, hogyan is kell ezen vagy amazon a dolgon valamit megakartarítani, törjék a fejüket, akik akarják! Mulatni, szórakozni! Ez a fő.

Hiszen a mamák is azt mondják, hogy addig mulassanak, míg fiatalok. Csak hogy azok a mamák, kik elég helytelenül tanítják ilyenekre, azt másképp is érthetik. Nem kiránja azt senki fölük, hogy örökösen a könyvában s a varróasztal mellett üljenek. Egy napot nagyon könnyen be lehet osztani, hogy a munka mellett szórakozásra is maradjon belőle, csak akarjuk.

De nem akarják, nincs kedvük hozzá. Mert hiszen azt csak mindenki elismeri, hogy egy egész délelőtöt a járdán vagy a jégpályán tölteni holmi éredlen fiatal emberek társaságában sokkal kellemesebb, mint otthon hasznosan foglalkozni s tenni azt, amit a nő hitvása magával hozna?

Persze, hogy elismerjük! — Meg aztán nem sokkal több életad-e egész napokon arról gondolkozni, milyen divat ruhát is varrassunk, hogyan is öltözzünk az utcóra vagy a színházba, hogyan akasszuk fel a piásst és eszpkéket: mint valami hasznos olvasmány?

Persze, hogy többet! Vagy nem nagyobb boldogság-e az, ha a serdülő fiatalok serege fukos utánaunk, összefesseg minden éretlenségét: mint, ha valamelyik komolyabb fiatal ember tisztelettel köze-

selbe, miután az egész idejét jövés menésekre használta fel; melyek gyanura jöket nem adhatnak. Visszatérése után Brüsszelbe, át állítja, hogy Bernardot ismét látta; és Bernard, miután elbeszélte neki, hogy ő ritte az angol lovát Párisba, azt felelte volna, hogy ő azt már tudja.

„Orsini, csak két nap maradt, a hotel de Lille et d'Albion című vendéglőfogadón; dec. 15-én átköltözött egy kibutorozott lakrészbé, a Monthebar-utcazi 10. sz. háznál, földszint. Lova, mely előbb, egy szomszédos lovardába köttetett be, ugyanazon ház istállójába szállítottatott által. A Morand házastársak, házmeisteri ugyanazon épületnek azt állítják, hogy Orsini, gyakran tett sétalovaglásokat, és hogy az első napokon, csak kevés látogatást keozott; kik között Morand tanu, csak Ho dge és O t r e q u i n urakat tudta megnevezni, a kikről később szó lesz. Csakhamar aztán megjelent Pierri, németnek adván ki magát, úgy a mint Orsini magát angolnak adta ki; később Gomczet hozta magával, mint Orsini inasát. Végre Rudió is megérkezett, ki magának szerkeszkedő címet vón fel.

„A vizsgálat teljes pontosságáig határozta meg a napot, melyen a három utolsó vándlott Angliát elhagyta, hogy Orsini Párisban fölkekeressék; utitervük és utjuk, körülményesen tudomásra jutottak. Január 6-án 1858. Pierri és Gomez együtt utaztak el Birminghamból Londonba. Orsini lakásán, Graston utcazi 2-ik sz. alatt szállottak be. Gomez kijelenti, hogy ott, a kandelón egy bombát látott, melynek még akkor, sem hengerre, sem lökúpukja nem volt, Bernard várta őket. — Ő, egy utlevélet adott által Gomeznak; Szviney Péter Bryon névre szólót, mely az utóbbi el is koboztatott. A mi Pierri illeté, el volt utlevéletlre látva, mely később, hasonlóan lefoglalotatott, és a melyen igazi neve Pierrey névre volt átváltotatva.”

(Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Népdalok. *)

I.
Rózsabokor kiskertembe,
Rád gondolva ültetem be.
S mert az enyhítés ad nekem:
Könyvemmel öntözgetem.

Édes mézre: fenyar üröm,
Mély bánatom némán tündöm.
Mégis azt fogják rám vadsnak,
Hogy szeretlek, hogy imádlak.

II.
Csendes estén, ha hozzátok ballagok:
Rámragyognak a szép, fényes csillagok.
Nézem, míg te keblemre vagy hajolva,
Mintha mind szép, csillogó szemed volna.

Csillag is a te két szemed édesem,
Ragyogása drága, kedres énekeim.
Hősin orcáid az igazi tiszta ég,
Még a rózsás hajnal-pír is rajta ég.

Hadd legyen az égi csillag fölölem,
Csak te rózsám ne szakadj el én tölem.
Mert a meddig eszokolom szép két orcáid:
Ugyis enyém az a pontos menyország.

Viski Bálintné.

Napoleon magán élete.

— Regényes korrajz. —

IV.

Orsini merénylete.

(58.)

„Etől fogva aztán, a bombák készítésével kezdtek foglalkozni, melyek a császár”

*) Mutatványul szerzőnek „Költemények” című saját alá rendezett kötetéből.

de nem talált, még csak több
ott magának. — A seb ha-

ráskor büntetése eddig leginkább
ésben nyilvánult, most azonban
büntető kezének is kezdik
kassai törvényszék ugyan a kö-
gy Neumann Jakab nevű vett
ekivüli uszorosokdás miatt egy
lt.
háza-mátészalkai vasut. Gróf
vezetése alatti konzorciumnak
miniszter a nyiregyháza-má-
előmunkálatának egy ér alatti
engedélyt megadta. — A re-
sodrendű lesz és közben érin-
gy-Kálló és Nyirbátor közsé-

ralyné a vérpadon vagy Mária
a” című történeti regényre
t Serédy Géza ráci könyv-
gényt Mühlbach Luja hírne-
s ez feleslegessé tesz min-
aligatást. A regény füzetekben
s egy füzetnek ára 20 kr. —
zet jelent meg, s a kiadó fő-
Mór Debreczenben idők ez
s-tök gyűjtése céljából. A re-
két szép olajfestmény nyerne-
zeteket helybeli könyvkereske-
Károly fogja szállítani.
megállapítva s bejelentve 1880
23-ig kövekközök: 42 kr. Fürst
an-utczán. 44 kr. Rác György-
2500. varal-ut. 2121. rózsater
Gáborán. esapó ut. 403 sz. a.
rózsater 6. egyházter. 345 sz.
renteszy Istvánál. piac 2-ik
Józsefál. piac 3-ik székben
rózsater 6. sz. a. Varga Gábor-
sz. a. s végre Magyar Gábor-
székben. — Minden többi be-
székben pedig 40 kr.

GYVELEG.

val vágja a marhát sok gasda
— írja a Nemere, — a mit a
nagos időknek köszönhetünk.
hasnak értelmezése pedig az,
adós könyvelen marháját elad-
zából úgy a hogy kiegyenli-
araból meg egy pár véka ku-
a miből pulizskát főzhetnek.
A közudomás szerint nekész-
l, vágják s erre vonatkozik az
mondás.

ak 1880. január 20-án.

buza	9.44-10.58 kr.
kesztes	7.82-8.46 „
roz	6.84-7.32 „
ápa	3.26-3.58 „
zab	3.10-3.53 „
tengeri	4.88-5.32 „
köles	5.86-6.18 „
köleskása	10.57 „
ga	1.20 kr. 100 kilo szalonna
ta	— 100 kilo hár 48, 49, 50

de Budapest, jan. 20. Bu-
Rozs 9.95. Arpa 8.50. Zab

NI SZÍNHÁZ.

108 5. sz.
törtökön, január 22-én
adatok:

agyon ostoba.

ték 3 felvonásban.
szedte 7 órákor.

abó József,
esztő és kiadótulajdonos.

Bladó,

darab, 5 láb
szuságu

LŐ-KARÓ

BLADÓ
Miklósi erdőben, mely er-
dőség, Kágya és a szé-
kel; — a szőlőkarónak

3 ft 20 kr,

zók értekezhetnek Bi-
Püspökiben

pataky Elek

ajdonossal,
NAGY-VÁRAD.

(47)

